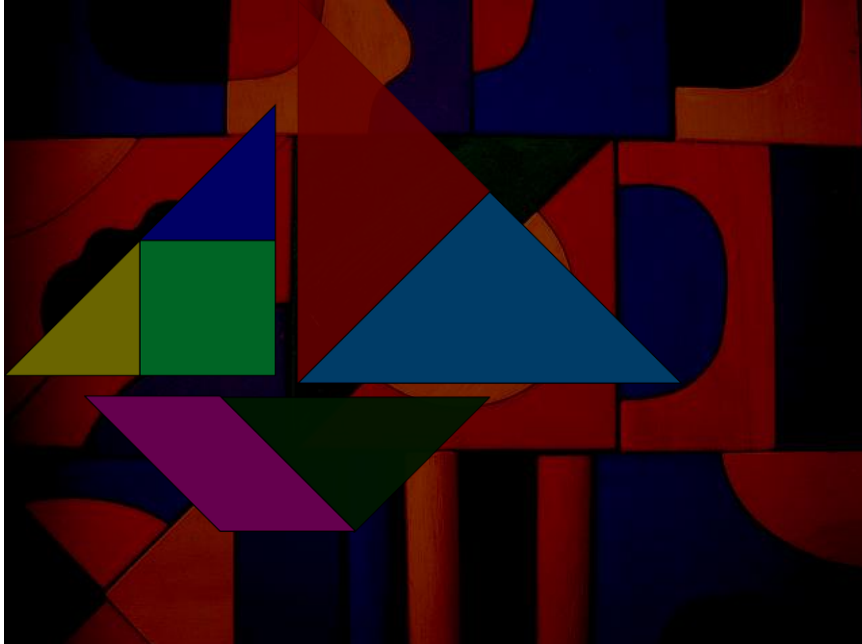

Jak Widzi Dziecko W Wieku

Wczesnoszkolnym?

Gdy dziecko idzie do zerówki zaczyna oficjalny proces nauki szkolnej. Jest to czas dynamicznego rozwoju intelektualnego i fizycznego. Jeżeli dziecko posiada wadę wzroku, niedowidzenie, zezą lub inne zaburzenie to skutecznie utrudni ono naukę i rozwój. Przeczytaj jak powinno widzieć dziecko i co powinno zaniepokoić rodziców.

Jak widzi dziecko w wieku wczesnoszkolnym ?

Zerówka i pierwsze lata szkoły to czas kiedy dzieci uczą się rysować, pisać, rozpoznają i zapamiętują znaki, litery, cyfry. Z czasem poziom trudności wzrasta i wymagania wobec dzieci stają się coraz większe. Motoryka duża i mała w tym czasie powinna być już dobrze wypracowana. Dziecko, które dobrze widzi, szybciej zapamiętuje to, czego się uczy, ponieważ nie traci czasu i „energii” na wyostrenie obrazu. Współpraca analizatorów: wzrokowego, słuchowego i kinetycznego z każdym tygodniem wchodzi na wyższy poziom i dziecko bez większych problemów powinno opanowywać kolejne partie materiałów.

Jakie czynności powinno opanować dziecko w wieku wczesnoszkolnym?

Dziecko w wieku wczesnoszkolnym (5-8 lat) powinno:

- rozpoznawać i identyfikować znaki abstrakcyjne (m.in. cyfry, litery);
- rozróżniać, rozpoznawać, kojarzyć, interpretować wyrazy;
- czytać;
- pisać.

Powyższe czynności są nabywane przez dziecko w sposób naturalny w procesie uczenia się.

Co dzieje się gdy dziecko źle widzi?

Niekorygowane wady wzroku u dzieci (krótkowzroczność, nadwzroczność, astygmatyzm), niewykryty zez, niedowidzenie lub dysfunkcje akomodacji powodują spowolnienie rozwoju. Dziecko bardzo często nie potrafi nazwać dyskomfortu, który odczuwa. Nie wie również, że nie widzi dobrze, bo obniżona ostrość wzroku może towarzyszyć mu od dawna, dlatego nie zgłasza jej pogorszenia. Rodzice nie zawsze skojarzą niechęć dziecka do nauki, rozkojarzenie przy czytaniu czy brak zapamiętywania z wadą wzroku i niestety zbyt często do gabinetu specjalisty zgłaszają się zbyt późno.

Jakie zachowanie dziecka powinno nas zaniepokoić?

- dziecko myli cyfry i litery;
- opuszcza litery w wyrazach;
- nie widzi z odległości kilku metrów;
- źle widzi z bliskich odległości;
- czyta, pisze z głową bardzo blisko tekstu;
- mruży oczy,
- zasłania oko podczas pisania w zeszycie lub przepisywania z tablicy;
- szeroko otwiera oczy,
- trze oczy;
- zmienia końcówki wyrazów,
- pomija lub dodaje litery przy czytaniu i przepisywaniu;
- ma trudności z pisaniem w zeszytach;
- zamyka jedno oko;
- szybko się męczy po okresach koncentracji wzrokowej;
- ma bóle głowy;
- pieczenie oczu;
- swędzenie oczu;
- zgłasza zamazywanie obrazu;
- zgłasza podwójne widzenie.

Gdy rodzice zaobserwują którąś z wyżej wymienionych dolegliwości natychmiast powinni udać się z dzieckiem na pełne badanie wzroku. Przesiewowe badania bardzo często nie wykrywają nadwzroczności i astygmatyzmu. Pomijają również zaburzenia akomodacji. Dlatego mogą wprowadzać w błąd i dziecko nie otrzymuje potrzebnej korekcji lub terapii widzenia. Wada wzroku u dziecka rozwija się dalej, a ono ma coraz większe problemy w nauce.

Jak Przygotować Dziecko Do Nauki Czytania?

Do skutecznej nauki czytania potrzebny jest zrównoważony rozwój **wzroku, słuchu i ruchu dziecka**. Przedszkolaki przez zabawę rozwijają się i przygotowują do nauki szkolnej. Na co zwrócić uwagę i jak przygotować dziecko do nauki czytania?

Często między rodzicami słychać żartobliwe stwierdzenie: „Byle by nie przeszkadzać zanedo swojemu dziecku w rozwoju!”. To zdanie ma w sobie wiele prawdy, ponieważ dzieci mają w sobie naturalną ciekawość, która prowadzi ich do nabywania nowych umiejętności. Niezrażone porażkami uczą się siadać, poruszać, gaworzyć, mówić, opowiadać itd.

Analizatory wzroku, **słuchu i ruchu** w mózgu dzieci rozwijają się od narodzin. To właśnie one i ich **integracja** odpowiadają za naukę czytania i pisanie. W sytuacji kiedy zaburzony zostanie rozwój jednego z nich nauka czytania będzie utrudniona. Im szybciej rodzice lub nauczyciel wyłapie brak, tym szybciej można nadrobić zaległość i uniknąć większych problemów.

Problemy z czytaniem stygmatyzują dziecko bardzo mocno. Obniżają samoocenę, powodują niechęć do nauki, złość. Dziecko wyczuwa, że nie radzi sobie dostatecznie dobrze i w zależności od charakteru dziecka zaczynają się dziać nieprzyjemne rzeczy w jego emocjach i myśleniu.

Na podstawie książek pani Małgorzaty Dąbrowskiej „Moje dziecko jest dyslektykiem” (Seventh Sea Warszawa 2003) oraz Barbary Zakrzewskiej „Każdy przedszkolak dobrym uczniem w szkole” (WsiP Warszawa 2003) zebrałam objawy zaburzeń w obszarze widzenia, słyszenia oraz ruchu.

OBJAWY ZABURZEŃ PERCEPCJI WZROKOWEJ
(ANALIZY I SYNTEZY WZROKOWEJ)

- ubogi opis obrazka, dziecko zauważa małą liczbę szczegółów
- ubogie i niedokładne rysunki, trudności w przerysowywaniu i odtwarzaniu różnych form graficznych i figur geometrycznych
- trudności z wyodrębnianiem elementów z całości, a także z łączeniem ich w całość, niechęć do układania obrazków wg wzoru, puzzli i historyjek obrazkowych
- niezauważanie różnic w dwu pozornie identycznych obrazkach
- brak umiejętności dobierania w pary obrazków z uwzględnieniem cechy wspólnej oraz segregowania obrazków na podstawie określonej cechy
- problemy z zapamiętywaniem i odtwarzaniem eksponowanych na krótko przedmiotów, obrazków
- niewłaściwe ujmowanie stosunków przestrzennych

OBJAWY ZABURZEŃ PERCEPCJI SŁUCHOWEJ (ANALIZY I SYNTEZY SŁUCHOWEJ)

- ubogie słownictwo, agramatyzmy, zniekształcanie wyrazów, opóźnienie i zaburzenia mowy
- niewłaściwe rozumienie i stosowanie się do poleceń słownych
- problemy z uczeniem się na pamięć wierszyków i piosenek
- męczenie się podczas słuchania dłuższych opowiadań i historyjek
- trudności w ćwiczeniach i zabawach rytmicznych
- trudności z wyodrębnianiem dźwięków ze struktur złożonych (analiza słuchowa) tzn. sylab i głosek w wyrazie, wyrazów w zdaniu oraz ze scalaniem pojedynczych dźwięków w całość (synteza słuchowa) np. głosek i sylab w wyraz

OBJAWY ZABURZEŃ W SFERZE RUCHOWEJ (ze szczególnym zwróceniem uwagi na sprawność manualną)

- braki w zakresie umiejętności samoobsługi i codziennych czynności (ubieranie się, jedzenie)
- niesprawność manualna, trudności w rysowaniu, wycinaniu, wiązaniu, nieprawidłowy sposób trzymania ołówka, długopisu, powolne ruchy, brak precyzji i zręczności manualnej
- nadmierne napięcie mięśniowe, zbyt silny nacisk przyboru piszącego, zbyt mocne kreślenie linii, stąd przedzieranie kartki i łamanie ołówka; w rysunkach przeważają linie proste, pogrubione, rzadko występują linie faliste
- zbyt małe napięcie mięśniowe, brak siły do wycinania nożyczkami, słaba chwytliwość palców, stąd częste upuszczanie przedmiotów z dłoni; linie rysunku są słabo widoczne, linie proste są nierówne, faliste, przeważają rysunki drobne i małe

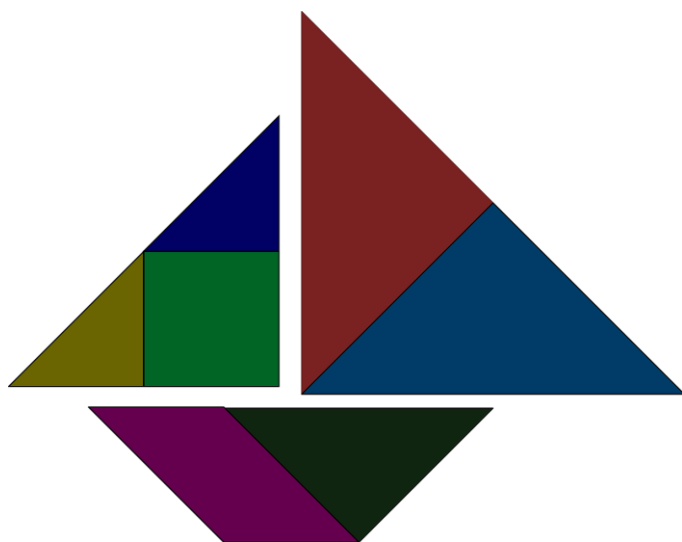
Jak przygotować dziecko do nauki czytania?

Jeżeli nasz kilkulatek radzi sobie ze zdecydowaną większością wymienionych czynności to możemy założyć, że jest przygotowany do rozpoczęcia nauki czytania i pisanie. Jeżeli coś budzi w nas wątpliwości to warto skupić się na wybranej czynności i wspólnie ćwiczyć, trenować i bawić się jednocześnie rozwijając umiejętności naszego dziecka.

23 Ćwiczenia – Pamięć Wzrokowa Dziecka

Ponad 80 % informacji o otoczeniu, które docierają do mózgu pochodzi z oczu. Dlatego każde zaburzenie dobrego widzenia ma duży wpływ na rozwój i naukę małych pacjentów. Na szczęście większość dzieci nie ma problemów wzrokowych. Rodzice poprzez zabawę mogą śmiało wspomagać rozwój widzenia, bo nabywanie nowych doświadczeń i rozwój procesów poznawczych zachodzi naturalnie.

Poziom poznawczy widzenia i pamięć wzrokowa

Percepcja wzrokowa, czyli odbieranie i przetwarzanie bodźców wzrokowych, z poziomu zmysłowego (artykuł i ćwiczenia) wchodzi na poziom poznawczy. Podczas zabawy, jedzenia lub innych czynności dziecko widzi i zapamiętuje przedmioty i ich cechy. Zwraca szczególną uwagę na te z zabawek czy ich właściwości, które wyjątkowo go bawią i wyróżniają się. Chcąc rozwinąć pamięć wzrokową dziecka i poszerzać jego poznanie świata powinniśmy wykorzystać naturalny sposób zabawy dzieci. Proponowane niżej ćwiczenia wzrokowe i zabawy rozwijają:

- pamięć wzrokowa
- koordynację wzrokowo – ruchową

Pamięć wzrokowa – ćwiczenia

Obserwacja

- obserwacja otoczenia w różnych sytuacjach (co robi mama? mama bierze jabłko; co jest na stole?),
- obserwacja czynności wykonywanych przez inne osoby.

Wyszukiwanie

- wyszukiwanie przedmiotów wskazanych przez rodzica w otoczeniu dziecka (np. gdzie jest lala?);
- wyszukiwanie takiego samego przedmiotu, zabawki, klocka z grona przygotowanych już przedmiotów;
- wyszukanie obrazka/figury geometrycznej podobnego do wskazanego przedmiotu;
- wyszukanie ukrytych przedmiotów/figur na obrazku;
- dostrzeganie nieprawidłowości na obrazku, niepasujących przedmiotów lub błędów rodzica przy pokazywaniu przedmiotów na obrazku (np. wskazujemy na kota, a mówimy: „to jest pies”);

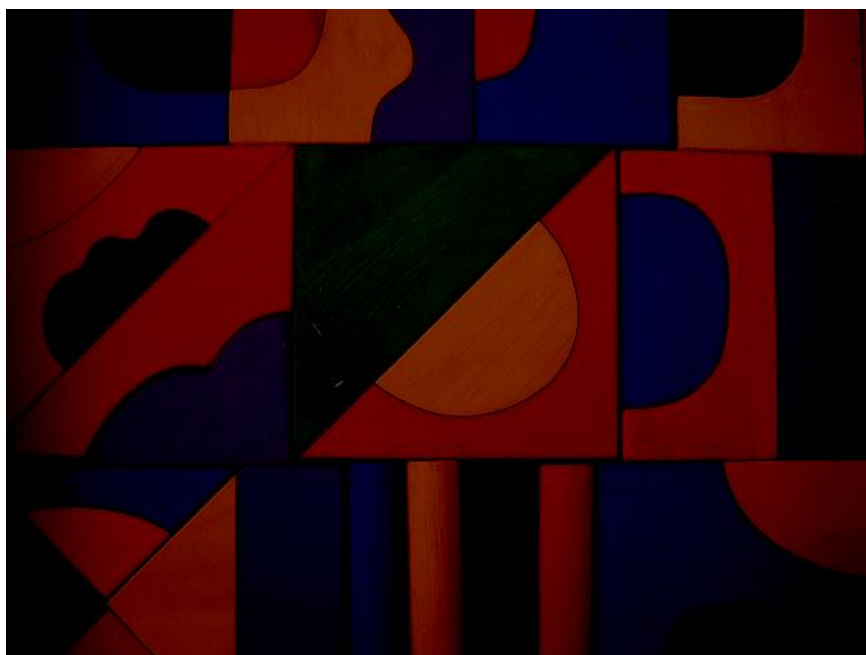
Układanie

- układanie przedmiotów w odpowiednim miejscu (np. maskotkę do pudełka, łyżkę na stół);
- dobieranie takich samych obrazków w pary;

- układanie ciągów rytmicznych, wg podanego wzoru, np czerwony – żółty – czerwony – żółty klocek, pies-kot;
- układanie figur geometrycznych dowolnie lub wg wzoru;
- układanie form i figur z kart, klocków;
- wznoszenie dowolnych budowli lub wg wzoru, np pociąg, wieża, dom;
- układanie prostych puzzli – z 4-8 elementów (wystarczy obrazek pocięty na części);
- dopasowywanie figur do ich cieni;
- układanie obrazków wg kolejności zdarzeń, np. brzoskwinia – pestka; jabłko – ogryzek; dziecko ma brudne ręce – dziecko myje ręce; przy tym ćwiczeniu można pokazać dziecku, że niektóre zmiany są nieodwracalne, np: cała szklanka – potłuczona szklanka;
- dopasowanie przedmiotu do ramki;

Porównywanie

- porównywanie dwóch takich samych przedmiotów różniących się jedną cechą, np. kolorem, kształtem, wielkością;
- dostrzeganie i wskazywanie podobieństw oraz różnic w zabawkach, przedmiotach lub obrazkach (np. kolor, położenie, wielkość, kształt); przy okazji dziecko utrwala sobie nazwy, cechy i inne pojęcia używane do opisu;

– dostrzeganie przedmiotów, które nie pasują do całości (jedno koło i kilka kwadratów; jeden klocek czerwony, reszta niebieskich);

Dobieranki, zgadywanki

– zgadywanie, który obrazek lub zabawka grupy przedmiotów zostały schowane; dziecko może najpierw opisać schowany przedmiot;

– w „tajemniczym worku” dziecko musi znaleźć i wyciągnąć przedmiot do pary (najlepiej o charakterystycznym kształcie, teksturze, miękkości);

Porządkowanie i grupowanie

– porządkowanie obrazków w pary ;

– porządkowanie przedmiotów, klocków według jednej wybranej cechy, np. kształtu, koloru; w miarę nabywania umiejętności dziecko może liczyć przedmioty;

– pogrupowanie przedmiotów lub zabawek ze względu na ich przeznaczenie (np. klocki, samochody, warzywa i garnki na oddzielne kupki);

– grupowanie zabawek z uzasadnieniem dlaczego nie pasują do konkretnej grupy przedmiotów;

Ćwiczenia wzrokowe a zabawa

Przedstawione ćwiczenia pamięci wzrokowej, to tak naprawdę zabawy z dzieckiem. W zależności od wieku zmienia się poziom trudności, zadajemy dziecku coraz trudniejsze pytania, przedmioty stają się coraz mniejsze.